

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Evangelisatiepost Alkmaar

26/08/2021
jaargang 99

nr **47**

Op 13 oktober 1986 overlijdt evangelist J. Kwantes te Alkmaar, in de leeftijd van 64 jaar. Vanaf 1970 heeft hij de evangelisatiepost in deze stad gediend. Daarvóór was hij als evangelist enige tijd werkzaam in Flevoland. Als hij een week later in Daniël wordt herdacht, schrijft J.H. Mauritz onder meer: 'We mogen geloven dat hij de strijd te boven is. Toen ik hem enkele maanden geleden bezocht, vertelde hij van het uitzien dat er was om straks voor

eeuwig zijn Koning te mogen grootmaken. Daar was strijd aan vooraf gegaan, maar de Heere gaf gehoor aan zijn klacht. Hij mocht zeggen: Mij, in de kuil verzonken, mij heeft Hij hulp geschonken, gevoerd uit modd'rig slijk. Toen was Jan Kwantes geen evangelist meer, geen ouderling meer. Toen had God naar hem, de goddeloze en zondaar, in ontferming omgezien. Wat mocht hij toen roemen in zijn Zaligmaker en dat mag hij nu voor eeuwig doen!'

Blaast de bazuin

De crisis lijkt voorbij. Eindelijk kunnen we weer naar de kerk, zij het niet allemaal tegelijk, en eindelijk kunnen we weer gewoon zingen.

Blaast de bazuin te Sion

Joël 2:1a

Zo was het ook in de dagen van de profeet Joël. De crisis leek voorbij. Het land was compleet ontregeld geraakt door grote droogte en door een geweldige sprinkhanenplaag. 'Het veld is verwoest, het land treurt; want het koren is verwoest, de most is verdroogd, de olie is flauw' (Joël 1:10). Maar iedereen die de boeken van Mozes kende, wist het. In dit alles was de hand van de Heere. Deze crisis was de vervulling van Deuteronomium 28, waar Mozes zegt: Als u de stem van de HEERE uw God niet gehoorzaam zult zijn, dan zult u veel zaad op de akker uitbrengen, maar de sprinkhaan zal het verteren (Deut. 28:15, 38).

En dus roept Joël: 'Tot U, o HEERE, roep ik; want een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd, en een vlam heeft alle bomen des velds aangestoken' (vers 19).

Was dat ook onze reactie op de corona-epidemie? Wilden we niet vooral verder, met zoals we de dingen in het verleden deden? Terug naar het 'oude normaal', ook van ons kerkelijke leven? Maar was dat Gods bedoeling wel?

ds. J. IJsselstein,
Kapelle-Biezelingse

De dag des HEEREN komt Maar, gelukkig, het lijkt nu voorbij. Tot we verder lezen in Joël 2: 'Blaast de bazuin te Sion, en roept luide op de berg Mijner heiligheid; laat alle inwoners des lands beroerd zijn; want de dag des HEEREN komt, want hij is nabij' (vers 1).

Blaast de bazuin! Als teken van een aanstormende vijand, maar hier vooral als teken: God komt! Blaast die bazuin in Sion! Niet in de wereld, maar in Jeruzalem, in het centrum van het kerkelijke leven. Want de crisis lijkt wel voorbij, en Sion denkt wel gewoon weer terug te kunnen naar het oude normaal, maar er komt een nieuwe sprinkhanenplaag, veel erger en dreigender dan voorheen. Joël zegt in vers 9: 'Zij (die sprinkhanen) zullen in de stad omlopen, zij zullen lopen op de muren, zij zullen klimmen in de huizen; zij zullen door de vensters inkomen als een dief'. De plaag krijgt zelfs kosmische trekken in vers 10: 'De aarde is beroerd voor deszelfs aangezicht, de hemel beeft; de zon en maan worden zwart, en de sterren trekken haar glans in'. Het tijdelijke oordeel gaat over in en wordt één geheel met het eindoordeel.

En dan klinkt de dringende oproep in vers 12 en 13: 'Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij met uw ganse hart, en dat met vasten en met geweent en met rouwklage. En scheurt uw hart en niet uw klederen, en bekeert u tot de HEERE uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade'.

Blaast de bazuin! Als teken van een aanstormende vijand, maar hier vooral als teken: God komt! Blaast die bazuin in Sion!

De Heere zegt als het ware: U wilt terug naar zoals het voorheen was? U wilt zomaar weer verder? Maar dat was Mijn bedoeling niet! Bekeert u! Ga anders denken over Mij en over wat Ik van u vraag. En over uzelf en over wat u gedaan hebt. En ga daar niet mee door, maar breek met uw zonden en zoek vergeving en verzoening met God, terwijl u door genade ziet op het bloed van de offers, die vooruit wijzen naar het grote Offer dat komen zal en gekomen is, het Lam van God, de Heere Jezus Christus.

In dit nummer

4 Pastorale vragen in de NGB

7 Ds. A. Schreuder 1996 - 2021 Reizen als Eliëzer

20 Kleding man en vrouw

- 2 Blaast de bazuin
- 3 De zaligsprekingen [33]
- 5 Goed begrepen: Wat is een schaduw van Christus
- 6 Begin kerkelijk seizoen [1] Het huisbezoek
- 8 Bijbelstudie Jona(3): Het begin van de terugtocht
- 9 Commentaar: Geen jongen, geen meisje
- 10 Van overzee: Grote zorgen
- 11 Er zijn jongeren die lezen
- 12 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 13 Kerkdiensten
- 19 Jeugdtribune

Roept een verbodsdag uit

Nog een keer klinkt de bazuinstoot in vers 15: 'Blaast de bazuin te Sion; heiligt een vasten, roept een verbodsdag uit.' En in vers 17: 'Laat de priesters, des HEEREN dienaars, wenen tussen het voorhuis en het altaar, en laat hen zeggen: Spaar Uw volk, o HEERE, en geef Uw erfenis niet over tot een smaadheid, dat de heidenen over hen zouden heersen; waarom zouden zij onder de volken zeggen: Waar is hun lieder God?'

Ga toch niet terug naar het oude normaal. Want dat wás niet normaal. Mijn hand die over de wereld ging, maar vooral over Sion, riep u juist op om u te af te keren van wat u normaal vond, maar niet paste bij Mijn heiligheid.

Scheurt daarom uw hart. Laat uw binnenkant gebroken worden. En keer terug met een gebroken hart. Want (wat een bemoeiding voor bekering, persoonlijk en ook als gemeenten!): Ik, de Heere, ben 'genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade' (vers 13).

Terug naar het oude normaal is gevaarlijk. Dat was Gods bedoeling niet, dat wij onverstoord verder zouden gaan zoals voorheen. Laten we ons, juist nu (én persoonlijk, én met elkaar) biddend bezinnen op de vraag wat er veranderen moest. Welke bekering werd en wordt er van ons verlangd? Was ons oude normaal wel echt zo normaal, zo volgens de norm van God?

Geestelijke opwekking

Alleen in de weg van verootmoediging en vernedering zal de Heere ons Zijn zegen geven. Uitwendige zegen, maar vooral de inwendige zegen van de blijdschap in de Heere, van de rijke zegen van het werk van de Heilige Geest, Die Christus verheerlijken zal, zoals staat in vers 23: 'En gij, kinderen van Sion, verheugt u en zijt blijde in de HEERE uw God; want Hij zal u geven die Leraar ter gerechtigheid (de Messias!); en Hij zal u de regen doen nederdalen, de vroege regen, en de spade regen in de eerste maand.'

Geestelijke opwekking in deze laatste dagen zal slechts komen door de weg van verootmoediging en bekering, bij ons als predikanten, als ambtsdragers, als gemeenteleden, bij ons allemaal: te beginnen bij onszelf. Door terug te keren, niet naar het oude normaal, maar naar God. Biddend: 'HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn; vernieuw onze dagen als van ouds' (Klaagl. 5:21).

Thomas Watson

De zaligsprekingen [33]

Over de barmhartigheid

'Zalig zijn de barmhartigen; want hun zal barmhartigheid geschieden.'

Mattheüs 5:7

De beloning voor de barmhartige in dit leven

De barmhartige zal in dit leven worden beloond. Hij zal gezegend worden in zijn persoon. Psalm 41:2: 'Gezegend is hij die aandacht schenkt aan de arme' (Eng. vert.). Hij mag gaan waar hij wil, de zegen gaat met hem mee. Hij staat bij God in de gunst. God ziet met een glimlach op hem neer.

Hij zal gezegend worden in zijn naam. Psalm 112:6: 'Hij zal in eeuwige gedachtenis zijn'. Als de naam van de vrek zal verrotten, zal de naam van de barmhartige met eer worden doorgeurd en zal hij die geur verspreiden als de wijn van Libanon (vgl. Hos. 14:8).

Hij zal gezegend worden in zijn bezit. Psalm 37:26: 'De ganse dag ontfermt hij zich en leent, en zijn zaad is tot zegening'. Hij zal niet alleen bezit nalaten, maar ook een zegen zijn voor zijn kinderen. God zal ervoor zorgen dat de erfenis van die zegening niet zal worden weggenomen.

Hij zal gezegend worden in zijn handel en beroep. Deuteronomium 15:10: '... want om dezer zaak wil zal u de HEERE uw God zegenen in al uw werk en in alles waaraan gij uw hand slaat'. De barmhartige zal gezegend worden in zijn bouwen, planten en reizen. Wat hij ook gaat ondernemen, de zegen zal over hem worden uitgestort. 'Waar hij ook gaat, er zal een roos zijn'. Hij zal voorspoedig zijn. De honingraat van de zegening zal op hem blijven druppen.

Hij zal gezegend worden met een lang leven. Psalm 41:3: 'De HEERE zal hem bewaren en zal hem bij het leven behouden'. Hij heeft geholpen anderen in het leven te houden en God zal hem in leven houden. Gaat er door barmhartigheid ook maar iets verloren? Zij spint de zilveren draad van het leven. Velen worden om hun onbarmhartigheid eerder weggenomen. Omdat hun hart vernauwd wordt, wordt hun leven verkort.

Verder: de barmhartige zal beloond worden in het leven dat komt. Aristoteles voegt twee dingen samen: vrijgevigheid en nuttigheid. God zal de barmhartige hierna belonen. Dat is niet om zijn werken, maar wel naar zijn werken. Openbaring 20:12: 'En ik zag de doden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en de doden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hun werken.'

God heeft niet alleen een fles om tranen in te doen, maar ook een boek om onze aalmoezen in op te schrijven. God zal niet alleen een sluier trekken over de zonden van Zijn volk, maar ook zal Hij uit vrije genade een kroon zetten op hun werken.

U die tot barmhartigheid geneigd bent, moet bedenken dat u, welke aalmoes u ook schenkt, een goede garantie hebt: 'Die zich des armen ontfermt, leent den HEERE, en Hij zal hem zijn weldaad vergelden' (Spr. 19:17; Pred. 11:1; Luk. 6:38).

(wordt vervolgd)

Uit: "De zaligsprekingen",
Thomas Watson
(uitg. Den Hertog).

Pastorale vragen in de NGB

Het doel van onze drie belijdenisgeschriften is hetzelfde: trouw naspreken wat de Schrift ons leert. Het karakter van de verschillende confessies is echter niet hetzelfde.

v. A.

Van de Nederlandse Geloofsbelijdenis wordt wel gezegd dat zij naar de buitenwereld toe wil getuigen wat de Kerk is en wat zij gelooft.

Ons troostboek uit Heidelberg wil jong en oud onderwijs geven over het zo persoonlijke van de enige troost in leven en sterven. Vandaar de 129 vaak heel persoonlijke vragen: wat troost u? De Dordtse Leerregels verdedigen de kernzaak van Gods soevereine genade in Christus Jezus. Die wordt door de eeuwen heen aangevochten. Van de Nederlandse geloofsbelijdenis wordt terecht gezegd dat die naar de buitenwereld toe wil getuigen wat de Kerk is en wat zij gelooft.

Maar deze typering zegt niet alles. Met betrekking tot ons onderwerp: het wil bij voorbeeld niet zeggen dat de Nederlandse Geloofsbelijdenis (NGB) ook niet een interne functie heeft. Dat die niet vertroostend zou zijn, of niet pastoraal. Daarvan een kenmerkend voorbeeld.

De toegang gesloten

Er is geen belijdenisgeschrift zo uitvoering over de Kerk als de NGB. De artikelen 27 tot en met 32 worden eraan gewijd. Dus: zes

van de 37 artikelen. Vlak vóór dit getuigenis over de Kerk, in artikel 26, horen we Wie het leven gevend Hoofd van de Kerk is. Daarbij valt alle nadruk op Zijn verdiensten en Zijn voorbede, want zonder die zou er geen Kerk zijn! De titel luidt: 'Van de enige voorbeding van Christus.' Daar gaat het niet slechts over de roomse praktijken van de 'bemiddeling' van Maria en Petrus. Guido de Brès wist heel goed van 'de paap in ons aller hart'. Daarom wenste deze zielenherder maar één ding: iedere bidder afbrengen van eigendunk, eigenwaan, eigen verdiensten, eigen waardigheid en eigen gerechtigheid. Iedere armzalige tobber wil hij brengen aan de voeten van de enige Voorbidder. Alle mogelijke middelen stelt hij daartoe in het werk, ook door middel van directe of indirecte pastorale vragen. Om zielen te leiden in hun gebedsworstelingen!

'Indien wij nu een andere Middelaar zoeken moesten, die ons goedgunstig ware, wien zouden wij kunnen vinden, die ons meer beminde dan Hij, Die Zijn leven voor ons gelaten heeft, ook toen wij nog vijanden waren?'

Direct in het begin van dit geloofsartikel belijdt De Brès, als de tolk van de levende Kerk der eeuwen, tweemaal dat de toegang naar 'de Goddelijke Majesteit' gesloten is. Wij hebben en houden deze toegang immers gesloten door onze zondelijkheid. Wij zijn er zelf de schuld van dat we eeuwig buiten moeten blijven. Zonder 'de enige Middelaar en Voorspraak, Jezus Christus, de Rechtvaardige' is dit ons rechtvaardig deel. Buiten de deur wordt geworsteld om tot God te naderen. Maar hoe moet, en hoe kan dat toch?

De toegang geopend

Daarom worden er pastorale vragen gesteld. 'Indien wij nu een andere Middelaar zoeken moesten, die ons goedgunstig ware, wien zouden wij kunnen vinden, die ons meer beminde dan Hij, Die Zijn leven voor ons gelaten heeft, ook toen wij nog vijanden waren?'

Wat is een schaduw van Christus?

Begrippen uit het geloofsleven uitgelegd

Op dat kleine stukje land van Kanaän is door alle tijden heen onwaarschijnlijk veel gevochten. Wat zijn daar al niet een doden gevallen door de strijd en door de oorlog.

En het geschiedde 'dat zij krijg voerden' (Gen. 14:2a). Ook toen al in de dagen van Abram. We lezen in dat hoofdstuk een heleboel namen van koningen en steden en streken. En dan zit je in het midden van het rumoer der wereld. Alles woelt en gist. Net als in onze dagen. Het beloofde land was gelegen tussen de grootmachten. En wat groot is, wil nog groter worden. Dat tussenliggende gebied was er de dupe van.

Kedor-Laomer

In die dagen leefde en regeerde een zekere koning Kedor-Laomer, de koning van Elam. Dat lag in de buurt van Babel. Diverse steden waren tegen hem in opstand gekomen. Ze hadden hem twaalf jaar gediend en belasting betaald. Maar in het dertiende jaar wierpen ze het juk van deze koning van zich af. Maar daarmee zijn ze nog niet van Kedor-Laomer zelf af, want deze rukt in het veertiende jaar op met zijn leger. Steden als Sodom en Gomorra konden niet tegen hem op. Ze vielen. En Kedor-Laomer voerde mensen, vee en have mee als zijn buit. Wie wordt ook meegenomen? Lot! Met al zijn bezittingen. Vandaar dat deze bloedige geschiedenis ook te maken heeft met Abram. Zijn neef Lot wordt meegevoerd. En ondanks alles bleef Lot een vriend, een metgezel en een broeder van Abram. Wat is het gevolg? Abram jaagt de vijand na en weet Lot te bevrijden.

Melchizedek

Zo wordt Lot dus verlost door Abram! Dat was het. Nee, er volgt nog iets. Twee ontmoetingen sluiten deze geschiedenis af: de ontmoeting met de koning van Sodom en die met Melchizedek. Aan de ontmoeting met de koning van Sodom gaan we hier nu voorbij. We letten even op de ontmoeting met Melchizedek, de koning van Salem - dat is Jeruzalem - en tevens priester van de allerhoogste God. Een wonderlijke gestalte! Paulus zegt van hem: 'Zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening'. Dus iemand van wie het voorgeslacht niet bekend is. Zijn vader en moeder zijn als onbekenden in de geschiedenis verdwenen. Hij had natuurlijk wel ouders. Hij is niet zo maar uit de lucht komen vallen. Maar van hem is het begin en het einde onbekend. Wie zal kunnen zeggen wie deze Melchizedek is? Alle latere priesters in Israël moesten hun voorgeslacht kunnen aanwijzen, maar Melchizedek is priester van de allerhoogste God. Melchizedek is als het ware de Zoon van God gelijk geworden (Hebr. 7:3). Dat betekent: een schaduw, de kanttekening spreekt over een voorbeeld en een gelijkenis van de Zoon van God. Hij moet een buitengewoon man geweest zijn. Melchizedek was een groter priester dan Aäron. Niet voor niets gaf Abram hem de tienden en Abram werd door Melchizedek gezegend. Vandaar dat Christus Priester was, niet naar de ordening van Aäron, maar naar de ordening van Melchizedek. Daarom wordt hij 'een schaduw van Christus' genoemd.

ds. J. Schipper, Scherpenzeel

In de rubriek Goed Begrepen leggen ds. J. Schipper en ds. W. Visscher wekelijks een geloofsbegrip uit. De rubriek is vooral bedoeld voor jongvolwassenen, in de leeftijd van ongeveer 20 tot 40 jaar.

De tweede vraag luidt: 'En zo wij één zoeken, die macht en aanzien heeft, wie is er die daarvan zoveel heeft als Degene Die gezeten is ter rechterhand Zijns Vaders, en Die alle macht heeft in de hemel en op de aarde?' En de derde vraag is: 'En wie zal eer verhoord worden dan de eigen welbeminde Zoon van God?'

Vervolgens spoort De Brès aan om toch in de Naam van deze enige Voorbidder het gebed tot God te blijven wenden, door moed te geven vanuit het Woord, met name met teksten uit de Hebreeënbrieff. Zesmaal wordt die brief als Schriftbewijs voor dit geloofsartikel aangehaald. De Brès haalt deze tekst aan: 'Hij is zo barmhartig en getrouw', en citeert daarna 'om nog meer moed te geven' de volgende aansporing uit de Schrift: 'Laat ons dan toegaan'. Hij durft zelfs de vraag te stellen: 'Wat ontbreekt er meer? Ofwel: zou er enig tekort zijn in de verdiensten van de Middelaar? Om tenslotte een laatste vraag te stellen: 'Waartoe zouden wij een andere advocaat zoeken, aangezien het God beliefd heeft ons Zijn Zoon tot een Advocaat te geven?'

Onze onwaardigheid en Zijn waardigheid

Dit wordt dus herderlijk aan het hart gelegd: Wie heeft u liever dan Jezus? Wie heeft meer (vol)macht, waardigheid, verdiensten en bereidwilligheid dan Hij? Wie zal eerder verhoord worden dan Gods eigen Kind? Durft u te denken dat de Middelaar te weinig heeft geleden? Wie anders wilt u zoeken als Voorbidder voor u dan deze geschonken Advocaat Die zo wezenlijk dicht bij God hoort en dicht bij Hem staat? Geef eens persoonlijk antwoord. Hoe en met wie wilt u anders naderen, gij dwaas? Na deze vijf vragen besluit het geloofsartikel met: 'Laat ons Hem niet verlaten, om een andere te nemen; of veel meer, een andere te zoeken, zonder Hem immermeer te vinden; want toen God Hem ons gegeven heeft, zo wist Hij wel dat we zondaars waren'. Zonder hier misbruik van te maken, God wist wel met wat voor mensen Hij begon: met vijanden, goddelozen, biddelozen, die onverbeterlijk en hardleers zijn. Voor zulke mensen geldt deze herderlijke aansporing. Zeg het maar tegen de Heere, hoe het van binnen ligt. Alleen in Jezus' Naam!

Het huisbezoek

Dienaren van de hoogste Koning op bezoek

'Zo hebt dan acht op uzelf, en op de gehele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.'
Handelingen 20:28

De telefoon rinkelt. Snel loopt een van de kinderen naar de telefoon en neemt op. Het is een ouderling. Hij wil graag een afspraak maken om op huisbezoek te komen.

ds. P.D. den Haan,
Rijssen

Wat volgt, is een zoektocht naar een plekje in de agenda. Het blijkt onmogelijk te zijn om het hele gezin op één datum bij elkaar te krijgen. Dan maar met de helft van het gezin. Overigens is dat toch niet erg? Is huisbezoek nog wel van deze tijd? Wat komen ze eigenlijk doen? Ik heb toch geen verantwoording af te leggen aan hen? En wij zijn de vorige keer nog niet vergeten en...

Wacht even. We gaan even terug naar het begin. De telefoon gaat. Er wordt opgenomen. Het blijkt een ouderling te zijn die door de Heilige Geest tot opziener gesteld is om de gemeente van God te weiden. Een gezant van de allerhoogste Koning. Hij heeft de opdracht gekregen om acht te nemen op de gehele kudde. En bij zijn bevestiging heeft hij met een eed gezworen voor Gods aangezicht om ijverig toe te zien of iedereen zich behoorlijk gedraagt in belijdenis en in wandel; die zich onstichtelijk gedragen, te vermanen, en te verhoeden dat de sacramenten ontheilgd worden, zoveel mogelijk is.

De ouderling belt dus met de vraag wanneer het u schikt om het werk hem opgedragen door God in het midden van uw gezin te mogen doen. Dit betekent dat we het werk waarvan God wil dat dit plaatsvindt in de gemeente, verhinderen wanneer wij weigeren de ambtsdrager te ontvangen of als jonge mensen er niet bij willen zijn.

De gezanten van de allerhoogste Koning dienen van harte welkom te zijn en we behoren er alles aan te doen om tijd voor hen vrij te maken. Wat zou het groot zijn wanneer vader, moeder en kinderen vooraf samen bidden of de Heere de komst van Zijn gezanten wil zegenen en hen wil helpen met hun werk.

De gezanten

Het drukke seizoen in het ambtelijk werk is aanstaande. Wat kan er een opzien zijn. De vele avonden weg van huis, uit het gezin. Het werk dat wacht. De gezinnen die opgezocht zullen worden. Hoe zal het gaan? Zouden we de ritselingen van het nieuwe leven tegenkomen in de gemeente? Zouden we mogen horen van oefeningen in het geestelijk leven onder Gods kinderen? Het opzien wordt nog vergroot door het zien op hun eigen tekortkomingen en beperkingen. Wat kunnen ambtsdragers bezet zijn met hun onbekwaamheid. Wat kan Gods opdracht gezien worden als een onmogelijke taak. En toch ook een liefdedienst. Als het goed is, brengt dat de gezanten op hun knieën voor God om bediend te worden vanuit de grote Ambtsdrager aan Gods rechterhand. Dat is onmisbaar noodzakelijk, want een ambtsdrager kan uit zichzelf niets.

Het is belangrijk om het doel van het huisbezoek voor ogen te houden. Het gaat om het 'weiden' van de kudde die Christus met Zijn bloed heeft gekocht. Als ambtsdrager is het nodig om vooral te *luisteren* op het huisbezoek. Juist door goed te luisteren wordt het mogelijk om het Woord te openen en aan te sluiten met hetgeen besproken is. Hoe moeilijk een huisbezoek ook kan zijn, toch mogen ambtsdragers nooit weggaan zonder met gunning te hebben gewezen op de noodzaak en mogelijkheid van de wedergeboorte en te onderwijzen in de weg ter zaligheid. Wanneer de zielen werkelijk op onze harten wegen, zullen we daar niet over kunnen zwijgen.

Het huisbezoek

In gedachten zien we de gezanten en het gezin in hun huizen op hun knieën liggen, voordat het bezoek zal plaatsvinden. De HEERE wil namelijk op het gebed Zijn zegen geven. Even later ontmoeten ze elkaar op het huisbezoek. Er mag in alle rust gesproken worden over tijdelijke en geestelijke dingen. De gezanten krijgen alle ruimte om te waarschuwen, te onderwijzen en te vertroosten. Ze luisteren naar alle gezinsleden. Het is goed om samen te zijn. De HEERE zegene ook dit werk in het midden van onze gemeenten, tot eer en verheerlijking van Zijn grote Naam.

De komende weken belichten we in een korte serie een aantal aspecten van het kerkelijk werk in het komende seizoen. Vandaag dus deel 1: het huisbezoek.

Reizen als Eliëzer

Een veelbelovende directeursfunctie in de zorgsector kon de arts Schreuder uit Nunspeet opgeven om de roeping tot het ambt te gehoorzamen. De Heere sprak in 1990 krachtig toen hij als ouderling van dienst in de gemeente Nunspeet Lukas 17 moest lezen: 'Omgord u en dien mij'.

W.B. Kranendonk,
Amersfoort

Voorjaar 1992 werd A. Schreuder toegelaten tot de Theologische School. Vier jaar lang trok hij op met de broeders W.J. Karels en G.J.N. Moens. 'We zijn niet alleen jaargenoten, maar ook geestelijke vrienden geworden'. De ambtelijke loopbaan van ds. Schreuder liep van Beekbergen naar Rijssen en weer terug naar Beekbergen. Toen hij in 1996 beroepbaar werd, gaf dat een grote worsteling of de Heere hem wel een plaats zou wijzen, waar hij mocht dienen. 'Ik ging totaal ondersteboven. De rust kwam toen ik midden in de nacht Psalm 119 vers 126 las: 'Het is tijd voor de HEERE dat Hij werke'. Enkele dagen later boog de Heere zijn hart over naar de gemeente van Beekbergen.

Dienaar van Christus

Het belangrijkste van het predikant-zijn is naar overtuiging van ds. Schreuder om dienaar van Christus te zijn op de plaats waar Hij roept. Dat betekent dienen voor Gods aangezicht, opdat Zijn Naam verheerlijkt zal worden en niet uit te zijn op eer van mensen. 'Persoonlijk heeft de Heere mij laten zien hoe groot de verleiding is bij beroepingswerk of je wel of niet beroepen wordt. Toen de Heere mij daarin ontdekte aan mijn hoogmoedige bestaan, viel die last van mij af.

De weg naar Beekbergen en later die naar Rijssen was niet zonder zorg. Reeds tijdens de studententijd van Schreuder had zich een ernstige ziekte bij zijn vrouw geopenbaard. Ondanks haar beperkingen mocht ze moeder zijn in het gezin en haar man in het vele ambtelijke werk vanuit huis tot grote steun zijn. Alleen met de

kraambezoeken ging ze mee. 'Samen hadden we het goed. En de kerkenraden van zowel Beekbergen als Rijssen gaven ons veel steun'.

Het overlijden van zijn vrouw in 2015 noemt ds. Schreuder de meest ingrijpende gebeurtenis uit zijn ambtsperiode. 'Je raakt meer dan de helft kwijt, hoewel de Heere ondersteunde in mijn verdriet. Je krijgt echter een totaal ander leven waarin veel praktische en huiselijke zaken je inzet vragen. Na verloop van tijd voelde ik dat de energie afnam. Daarbij was de kerkenraad van Rijssen erg goed voor me'. Hoe verder? Toen najaar 2016 het beroep uit Beekbergen kwam, wist ds. Schreuder direct dat dit niet zomaar was. 'In de nood wat Gods weg was, bepaalde de Heere me bij Genesis 24 waar Abraham in vol vertrouwen op God Eliëzer op pad stuurde om voor Izak een vrouw te zoeken. De reis van Eliëzer verliep voorspoedig. Ik werd Eliëzer. Toen ik in vers 50 las dat Laban en Bethuël zeggen: 'Van den HEERE is deze zaak voortgekomen; wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken', wist ik dat ik naar Beekbergen moest. Daarop nam ik De Saambinder en las de meditatie van ds. A. Moerkerken over de tekst: 'Laat de doden hun doden begraven; doch gij, ga heen en verkondig het Koninkrijk Gods'. Ik moest nog verhuizen. Mijn vrouw hoefde niet meer te verhuizen, want ze is eeuwig Thuis'.

In Beekbergen kreeg ds. Schreuder niet alleen meer rust, maar hij kwam daar ook tot een tweede huwelijk met mevrouw Wilbrink, die na bijna 20 jaar zendingswerk uit Azië was teruggekeerd. 'De Heere bracht ons bij elkaar'.

Albert Schreuder werd op 4 december 1952 geboren in Uddel. Na een studie medicijnen werd hij arts en directielid van de Stichting Philadelphia. De Gereformeerde Gemeente van Nunspeet diende hij als ouderling. In 1992 werd hij toegelaten tot de Theologische School en vier jaar later bevestigde ds. L. Blok hem tot predikant van Beekbergen. Nadien diende hij de gemeente van Rijssen-Zuid en nu dient hij opnieuw Beekbergen. Ds. Schreuder en zijn echtgenote Wilma Diepeveen kregen zeven kinderen. In 2015 overleed zijn vrouw. In 2020 trad ds. Schreuder in het huwelijk met mevrouw Lammërtha Wilbrink.

Samenbindend

In de achterliggende jaren heeft ds. Schreuder veel werk mogen doen binnen het geheel van de Gereformeerde Gemeenten. 'Ik heb dat niet gezocht. Het is op mijn weg geplaatst'. Vooral het het curatorium weegt, zeker nu hij voorzitter is geworden.

Bij zijn werk voor het geheel van de gemeenten begeert ds. Schreuder samenbindend bezig te zijn. Hij heeft altijd geprobeerd bewust zijn standpunt in te nemen in de lijn van de bekende lijfspreuk van Witusus: 'Eenheid in het noodzakelijke, vrijheid in het niet-noodzakelijke, voorzichtigheid en liefde in alles'.

Als hij terugkijkt zegt ds. Schreuder verwonderd en dankbaar te zijn over zoveel trouw van de Heere tegenover eigen schuld en ontrouw. Wanneer hij vooruitkijkt, dan is hij bezorgd dat een andere geloofsbeleving steeds meer terrein wint, waarin niet de Heere maar de mens in het middelpunt staat. 'Maar onze verwachting moet zijn van de Heere, Die trouw houdt en eeuwig leeft'.

(Volgende week ds. G.J.N. Moens,
25 jaar predikant)

Het begin van de terugtocht

‘Maar de HEERE wierp een groten wind op de zee en er werd een grote storm in de zee, zodat het schip dacht te breken. Toen vreesden de zeelieden en riepen een iegelijk tot zijn god, en wierpen de vaten die in het schip waren, in de zee om het van dezelve te verlichten; maar Jona was nedergedaan aan de zijden van het schip, en lag neder en was met een diepen slaap bevangen’.

Jona 1:4 en 5

‘Maar de HEERE...’ Het is de God van het verbond, Die Jona tegenkomt. Dat betekent aan de ene kant dat de Heere voor Jona niet opzijaat, maar aan de andere kant voor zo’n ellendige wegloper de Onveranderlijke blijft.

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

Hoe duidelijk blijkt ook Gods almacht. Hem staat alles ter beschikking en alles gehoorzaamt op Zijn wenken. Let maar eens op: de worm die aan de wortel van de wonderboom knaagt, de walvis die precies op tijd voorbijkomt, de geweldige storm die op Gods bevel het scheepje in grote nood brengt. En de mens? Wat is hij een

ongehoorzaam schepsel, dat voor God op de vlucht is. Hoe beschamend is dat. Hoeveel keren waren wij al wederstrevig aan het Woord en de wil van God?

Een sprake Gods

De terugweg van Jona begint met een grote storm. Die is zo buitengewoon dat

het de heidense zeelieden opvalt. Ze zien het als een sprake Gods, want er staat: ‘Toen vreesden de zeelieden en riepen een iegelijk tot zijn god’. Het vloeken en spotten verstormt en ze beven voor het woeste geweld van de golven. We kennen het allemaal wel, dat we onze kleinheid voelen als de Heere met een stem van majesteit in de natuur dondert of een klein virus als een storm op de wereldzee werpt. Dat is nog maar een klein tekenje van Zijn almacht. Hoe zal het zijn als we voor die geduchte Majesteit Zelf moeten verschijnen? Kunnen wij wel sterven?

De zeelieden beven omdat ze Gods oordeel voelen. Ze bidden ieder tot hun eigen god, maar er komt geen antwoord. Dan gaat de kostbare vracht overboord. Het zal de zeelieden niet helpen zolang de zwaarste last aan boord blijft, en dat is Jona.

Dit is een kennelijk voorbeeld van Gods werk. Als God een mens bekeert, komt hij vroeg of laat in de storm terecht. De dood zit hem op de hielen. Ieder ogenblik kan hij voor eeuwig in de golven wegzinken. Dan komt er een vrees voor de zonde en een roepen tot de onbekende God. Zo één zoekt genade voor Gods aangezicht, maar raakt hij zo zijn schuldenlast kwijt?

Slapen in de doodstaat

Terwijl de heidenen in de storm tot hun god roepen, is Jona diep in slaap. Hij voelt, hoort en ziet niets. Zo is de mens in zijn doodstaat ook. Wat kunnen we toch wakker liggen over tijdelijke dingen, maar hoe is het als het over de eeuwige dingen gaat? Ligt u daar ook wakker van? Waak toch op en roep tot God, of u de nood mag zien waarin we allen van nature verkeren. Kerk, hoe is het met u? Lijkt u op Jona? Zijn er geen indrukken en geen gebeden meer, is er geen roepen meer? Slaapt u onder het ongenoegen van de Heere in een eigen gekozen weg? Dat is bitter! Maar God is getrouw. Al uw en Jona’s weerspanning overtreden verzoent en zuivert Hij.

Vragen

1. Op welke wijze begint de Heere aan de terugkeer van Jona te werken?
2. Wat betekent de storm in het leven van een mens, die door God bekeerd wordt?
3. Jona slaapt. Welke beschamende les wordt hierin gegeven?

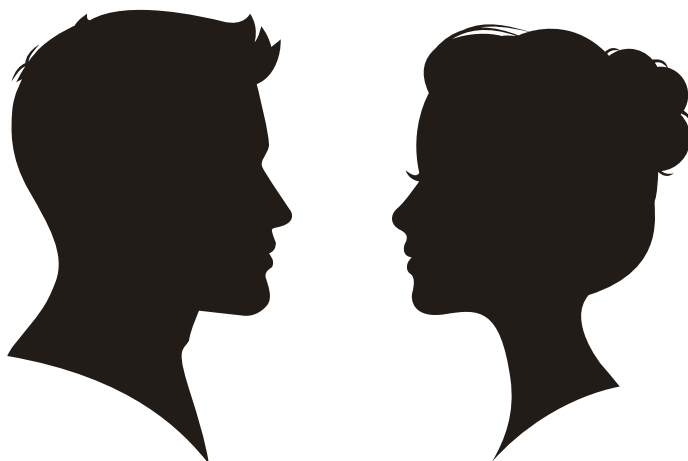
(wordt vervolgd)

Geen jongen, geen meisje

Ja hoor, daar hebben we de eerste rechtszaak al. Vader en moeder (of mag ik dat niet meer zeggen) hebben zich gewend tot de rechter. Ze hebben per ongeluk hun zoon laten registreren als mannelijk. En ja, ze weten natuurlijk niet of het kind dit later wel zo ervaart. Dus hebben ze maar besloten om de registratie aan te passen. ‘Maak er maar een X van’.

P. Schalk,
Veenendaal

Het lijkt ongelooflijk, maar het is waar gebeurd. En de rechter heeft bepaald dat de geboorteakte gewijzigd moet kunnen worden. Inmiddels is er een wet in de maak die dit zogenaamde ‘probleem’ moet oplossen. Overigens niet alleen voor een pasgeboren kind, of voor die ouders. Nee, ook een kind dat wat ouder geworden is, moet dit gaan gelden.

In deze wet wordt het eigenlijk op twee manieren gemakkelijker gemaakt om de geboorteakte te laten wijzigen. Tot nu toe mocht je een wijziging van je geboorteakte doorvoeren vanaf je 16^e jaar. Dat is natuurlijk al extreem jong. Bij de meeste dingen moet je meerderjarig zijn en is de leeftijd van 18 het ijkpunt. Maar nu wil deze wet de minimumleeftijd loslaten. Zo kan straks een 12-jarig meisje besluiten dat zij (of moet ik zeggen: dat hij?) als jongen te

boek wil staan. En de ouders hebben daar dan geen invloed op.

Wat een splijtzwam kan dit zijn in een gezin. Stel dat vader of moeder het daar niet mee eens zijn. Dan krijgen we dezelfde toestanden als in Canada, waar onlangs een vader de cel in moest, omdat hij zijn dochter van 15 jaar, die zich laat behandelen, geen zoon wil noemen.

Geen deskundigenoordeel

In de nieuwe wet wordt ook geregeld dat het niet noodzakelijk is dat er een deskundigenoordeel aan een geslachtsverandering te pas komt. In combinatie met de lagere leeftijd waarop kinderen hier hun keuze in kunnen maken, is dat nog een extra risico. Zonder goed onderzoek bestaat immers de kans dat een jong kind, of een oudere, door bijzondere omstandigheden of door een ongeval, of door dwang

vanuit de omgeving, gebracht wordt tot het besluit om van het andere geslacht te zijn, of zelfs tot een geslachtsverandering. En als dat gebeurt, dan ontstaan weer nieuwe problemen. Al eerder heeft een minister in een debat in de Eerste Kamer toegegeven dat een keuze niet voor het leven hoeft te zijn. Bij deze wet gaat het er dus niet meer om hoe je geregistreerd bent, ook niet om het biologisch geslacht, maar om het *gevoelen* dat iemand heeft. En dat gevoel kan zomaar weer anders zijn of worden. En zo brengen we ons in de meest onmogelijke posities. Want stel dat een vrouw zich een poosje man voelt, maar later toch weer vrouw! De minister heeft in het al eerder genoemde debat toegegeven dat in dat geval opnieuw een wijziging van registratie mogelijk moet zijn. Als dit doorgaat, zijn er nog heel wat andere problemen te verwachten. Wat te denken van kinderen die op school aangegeven dat ze eigenlijk van het andere geslacht willen zijn. Ouders hebben daar straks niets meer over te zeggen. Laat staan dat docenten er een opmerking over zouden mogen maken. En praktisch is het de vraag of jongens dan nog geweerd kunnen worden van de meisjestoiletten, of meisjes uit de jongenskleedkamers bij de gymzaal. Of denk aan vrouwen die bescherming nodig hebben tegen mannen, maar die nu overal de kans lopen opnieuw tegen mannen aan te lopen die zich vrouw noemen, of tegen vrouwen die zich man noemen en op zoek zijn naar een vrouw. Kortom, er zal geen touw meer aan vast te knopen zijn.

Vervreemding

Terwijl ik dit schrijf, overvalt me een groot gevoel van machteloosheid en vervreemding. Waar gaat het naar toe? Wie wordt hier nu echt mee geholpen? Als de goede scheppingsorde, die wij kennen vanuit de Schriftwoorden ‘man en vrouw schiep Hij hen’ worden aangetast, dan raken we het spoor helemaal bijster. Bij alles wat ons in Nederland alleen maar meer en meer vervreemdt van God en van Zijn Woord past dit oude kerklied:

*Bewaar, o Heer! ons volksbestaan!
Zie Neêrland in ontferming aan
En deel Uw heil ons mede!
Weer van ons vaderland het leed;
Laat ons, wat ook ons volk misdeed,
Den zegen van den vrede!
O! zie in liefde' op Neêrland neêr
En blijf het trouw beveil'gen;
Maar wil vooral, Uw Naam ter eer,
Ons volk in Christus heil'gen!*

Grote zorgen

ds. C. Vogelaar,
Towaco (VS)

**De apostel zegt in 1 Petrus 5:7: 'Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u'.
Bekommernissen zijn er van velerlei aard.**

Een bekommernis wordt in de tekst getekend als een zware last die op de Heere geworpen moet worden. Er staat niet: 'legt op Hem', maar 'werpt op Hem'. Dat betekent: met alle inspanning. Dat is dus niet zo gemakkelijk. Daar kunnen we niet rechtop bij blijven staan. Het vers daarvoor zegt het ook: 'Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods'. Dat is Gods werk, om een mens te verootmoedigen en uit de diepte te leren roepen tot Hem. Diegenen zullen dan ook niet beschaamd worden. Zorgen of bekommernissen zijn er genoeg. Ze zijn er in de wereld, in kerk en gezin en ook in het persoonlijk leven. Over zorgen in de wereld van het onderwijs ging het vorige week tijdens de jaarlijkse lerarenvergadering. Ter toelichting: ieder jaar komen schooldirecteuren bijeen en om de twee jaar sluit al het onderwijzend personeel van onze scholen zich hierbij aan. De locatie wisselt, zodat alle scholen een beurt kunnen krijgen.

Scholen

Laten we wat die scholen betreft eens een reis maken van west naar oost. In Chilliwack bevinden zich twee scholen: één van onze gemeente en de school die behoort tot de Gereformeerde Gemeenten in Nederland.

Meer naar het zuiden, in de staat Washington, ligt Sunnyside, met een schoolje met drie leerlingen. Aan de andere kant van de Rocky Mountains, in Alberta, bevindt zich een school in Monarch met bijna 1000 jongeren. Passeren we de grens naar het zuiden, dan komen we in de Midwest. Een school in Corsica, South Dakota, telt 70 leerlingen. Een paar uur naar het oosten, in Iowa, bevindt zich de school van Rock Valley en Sioux Center. Nog verder naar het oosten ligt Sheboygan, met een school die tien leerlingen telt. Die school wordt bemand door twee parttime leerkrachten, maar men is dringend verlegen om een fulltimer. Steek je het Michiganmeer over, dan kom je in Michigan, met scholen in Grand Rapids en Kalamazoo. In Canada zijn er scholen in Norwich en St. Catharines, waar de jeugd overeenkomstig Gods Woord onderwijs mag krijgen. De grens weer oversteken naar Amerika gaat overigens op papier gemakkelijker dan in werkelijkheid. In New Jersey bevindt zich nog een school die uitgaat van Clifton en Franklin Lakes. Ten slotte waren er zelfs deelnemers uit Nieuw-Zeeland die vorige week de lezingen volgden. Er komt hier heel wat bij kijken om het onderwijs draaiend te houden. De meeste scholen worden namelijk uit eigen middelen betaald. Slechts een enkele school

ontvangt een gedeeltelijke overheidssubsidie. De grootste nood bestaat misschien wel uit het vervullen van de vacatures. In ons kerkelijk blad The Banner of Truth staat maandelijks een overzicht met alle vacatures. De nood is groot. De Heere mocht harten willen neigen. Luther moet eens gezegd hebben dat, als hij niet geroepen was om predikant te zijn, hij het onderwijs het belangrijkste en mooiste werk zou vinden.

Conferentie

De deelnemers kwamen vorige week niet van heinde en ver. Vanwege de huidige coronatoestand namen ze vanuit huis of vanuit het eigen schoolgebouw via digitale hulpmiddelen deel aan de conferentie. Zelf heb ik ook een aantal sprekers mogen beluisteren. Grote zorg bleek er te zijn voor de toekomst van kerk en scholen. Dat bleek wel uit de titels van sommige lezingen: 'Bedreigingen van het christelijk onderwijs in de hele wereld', 'Cultuuroorlog' en 'Wereldwijde aanslagen op christendom en christelijk onderwijs'.

De ontwikkelingen gaan ontzettend snel. De druk op organisaties, scholen en uiteindelijk ook op de kerken neemt snel toe. Er ligt druk op iedereen om de nieuwe seksuele moraal en de ideeën van de genderideologie goed te keuren. Het is haast niet te geloven: kinderen van 5 of 6 jaar worden daar op openbare scholen reeds mee geconfronteerd. Toen op 1 februari 1953 het water opgezweept werd tot grote hoogten en er een flinke noordwesterstorm woedde, braken de dijken door in het zuidwesten van Nederland. Verschrikkelijk waren de gevolgen. Huizen werden weggevaagd en ruim 1800 mensen kwamen om. Zo gaat de storm van secularisatie en anti-christelijke ideologieën over de wereld. Zal de reformatorische zuil, de kerk, ja, zullen wij persoonlijk staande blijven? Alléén als we bewaard worden door de almachtige hand van Hem, Die ook nu alles regeert en Zijn raad uitvoert. O, de tijden zijn zo hoogst ernstig. De oordelen zijn zo kennelijk. En wie geeft er acht op? Ook Amerika verandert snel. De vorst der duisternis heeft haast. Alleen als we geborgen zijn in een Ander, zijn we veilig. Gelukkig volk dat in alle zorgen mag schuilen onder de almachtige vleugelen van de verhoogde en zo dierbare Christus. Dat volk zal ervaren: 'Hij zorgt voor u'. Zoek die Schuilplaats, lieve jeugd! Hij is het waard dat Zijn Naam wordt geëerd en geprezen.

Er zijn jongeren die lezen

ds. A.A. Brugge,
Doetinchem
L.A. Kroon,
Woerden

Hoe krijg ik mijn puber aan het lezen? Vroeger luisterde hij ademloos als ik hem voorlas en verslond hij kinderboek na kinderboek uit de bibliotheek van de kerk. Nu leest hij niets meer. Nou ja, behalve op z'n mobiel dan.

Hoe krijgen we jongeren aan het lezen?

En herkenbaar beeld voor veel ouders. Er zijn jongeren die lezen. Maar er zijn veel jongeren die weinig tot niets lezen. Zelf vinden ze dat vaak geen probleem. Waarom vinden wij lezen eigenlijk zo belangrijk? Er zijn verschillende argumenten voor aan te dragen. Lezen is goed voor de taalontwikkeling en de woordenschat van kinderen. Kinderen die veel lezen hebben een grotere woordenschat en begrijpen meer woorden dan kinderen die weinig lezen, ongeacht hun intelligentie of leesvaardigheid. Leeskilometers bevorderen niet alleen de grootte van de woordenschat, maar ook de algemene kennis, spellings- en spreekvaardigheid. Ook kunnen jongeren zich beter concentreren als ze veel hebben gelezen. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat er een direct verband is tussen het aantal boeken dat in een huis aanwezig is en het aantal jaren onderwijs dat een kind volgt.

Lezen anders dan kijken

Jongeren bekijken via allerlei kanalen veel beelden. Maar dat verschilt wezenlijk van lezen. Lezen zet veel meer aan tot betrokkenheid en verbeelding. Genoeg reden dus om onze kinderen te stimuleren tot lezen. Natuurlijk is er

onderscheid. Denkers zullen over het algemeen meer willen lezen dan doeners. Er zijn jongeren die lezen echt heel ingewikkeld vinden, bijvoorbeeld door beperkte concentratie. Deze jongeren moeten we geen complex aanpraten door hen te vertellen dat ze móeten lezen omdat het anders niet goed gaat. Aan de andere kant mag een korte spanningsboog geen argument zijn waarachter we ons al te gemakkelijk verschuilen.

Waar we nog weinig over weten, is wat 'lezen' betekent in deze tijd van Facebook-timelines, Twitter-feeds, WhatsApp-gesprekken, Instagram-accounts en Snapchat-video's. Jongeren lezen per saldo niet minder, maar het zijn vrijwel altijd combinaties van beeld, tekst en geluid, die voor de nodige afleiding zorgen. Wat we wél weten, is dat die prikkels funest zijn voor je concentratie, en dat het switchen tussen al die korte tekstjes niet leidt tot dieplezen (het geconcentreerd lezen van langere teksten of boeken).

Wie goede boeken leest, wordt er ook moreel door gevormd. Dat brengt ook gelijk bij het belang van Bijbellezende. Wie veel leest, zal ook beter in staat zijn de Bijbel te lezen. Zegt de Heere Jezus

niet: Onderzoekt de Schriften, (...) en die zijn het die van Mij getuigen? (Joh. 5:39).

Boek boven alle boeken

Terug naar de vraag: hoe krijg ik mijn puber aan het lezen? En dan vooral iets goeds! Want lezen mag ontspannen. Het is heerlijk om even helemaal in een verhaal getrokken te worden. Je verplaatst jezelf in een andere wereld, in een andere tijd soms. Je 'beleeft' dingen die je niet zo snel zult meemaken, maar die wel je hart en interesse hebben. Maar er is een Boek dat boven alle boeken uitstijgt. Dat is het 'heilig en Goddelijk Woord, te weten, zoveel als ons van node is in dit leven, tot Zijn eer en de zaligheid der Zijnen' (NGB, art. 2). Dat Boek moeten onze kinderen vooral lezen, tot hun eeuwig heil. We worden als opvoeders – ouders, ambtsdragers, leidinggevend – geroepen om hen daarbij te helpen en te steunen: samen lezen, moeilijke woorden en zinnen uitleggen, vragen naar de betekenis en de boodschap aan het hart leggen. Daarnaast zijn er veel goede boeken en tijdschriften met een Bijbelse boodschap. Het is belangrijk om aan te sluiten bij de interesses en belevingswereld van een jongere. Er is voor elke tiener wel een onderwerp te vinden dat hem of haar aanspreekt. Dat vraagt van met name ouders wel inspanning om jongeren te stimuleren, en alert te zijn op mogelijkheden.

Kansen op zondag

Met name op zondag liggen er kansen om de kinderen aan het lezen te krijgen. Denk aan de kerkbibliotheek die mogelijk op zaterdag geopend is. Dat helpt een jongere om zondags een boek te lezen. Een goed alternatief is het jongerenblad Daniël van de Jeugdbond. Leg dit open op tafel en wijs ze op de aansprekende en goede inhoud. Daniël zoekt voortdurend naar thema's die jongeren raken en probeert deze te laten landen in de belevingswereld van jongeren door toegankelijk taalgebruik en aansprekende vormgeving. Zo wil de redactie jongeren het blad in trekken en binden aan de Bijbel, interesseren voor oud goud uit de kerkgeschiedenis, verbinden aan ons kerkverband en vanuit de Bijbel en de belijdenis licht laten vallen over dingen die het leven van jongeren raken. Het stimuleren van lezen bij kinderen en jongeren is belangrijk. Het kan hun taalontwikkeling, de woordenschat en de concentratie bevorderen. Maar veel meer kan het hen brengen bij de waarheid van het Woord. Daar ziet toch elke ouder en ambtsdrager naar uit!

Kerknieuws

GEZONDHEID DS. MIJNDERS

Op zondag 15 augustus is onze 100-jarige emeritusbroeder, ds. J. Mijnders uit Barendrecht, in zijn woning achterover gevallen. Dat heeft onder meer drie beuken in zijn nekwervel veroorzaakt, wat zeer pijnlijk blijkt. Een bijkomende bloeding in zijn hersenen bleek gelukkig mee te vallen. Gezien zijn leeftijd is hij natuurlijk uiterst kwetsbaar. Dat beseft hij zelf ook heel goed. Hij moet veel pijnstilling gebruiken. Een beginnende long- en blaasontsteking maken zijn situatie onzeker en zorgelijk. Onze oude broeder verkeert nu in het Ikazia-ziekenhuis in Rotterdam. Het is altijd waar, maar zeker nu: zo de Heere wil en wij leven zullen, gaat hij op 26 augustus naar verpleeghuis Salem in Ridderkerk. Er blijft van een mens, dus ook van een dominee, niet zo veel over. Maar hij weet bij bevinding wat het is om in de uiterste nood, bij het wegzinken in de wateren, de twee namen van God uit te roepen: 'Heere, HEERE'. Daar ligt zo veel in! Deze almachtige Gebieder en getrouwe Verbondsgod in Christus Jezus erbarme Zich ook nu over onze geliefde broeder. Dat die

beide namen vol genadige Godsopenbaring ook in deze omstandigheden kennelijk zijn hulp en heil mogen zijn, is onze hartelijk bede. v.A.

BEVESTIGING EN INTREDE KAND. BEENS

Met blijdschap en verwondering deelt de kerkenraad van Scherpenzeel mee dat op donderdag 2 september kandidaat J. Beens als herder en leraar aan de gemeente zal worden verbonden. Om 14.30 uur begint de bevestigingsdienst, waarin ds. A. Schot voorgaat. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in kerkgebouw De Hoeksteen van de Geref. Gemeente in Nederland te Barneveld. Ze kunnen alleen worden bijgewoond door eigen gemeenteleden en anderen die zijn uitgenodigd. Meeluisteren kan via gergemscherpenzeel.nl/live of via de link op gergeminfo.nl. Vanaf 27 augustus is het adres van de familie Beens: Hoeveveldje 16, 3925 JV Scherpenzeel, tel. 033-2778117. Kerkenraad Scherpenzeel

BEVESTIGING EN INTREDE KAND. VAN DER KUIJL

Met verwondering en blijdschap deelt de kerkenraad van Waarde mee dat op 15 september de bevestiging en intrede van kandidaat L. van der Kuijl zal plaatsvinden. In de bevestigingsdienst die om 14.30 uur begint, hoopt ds. M. Joosse voor te gaan. De intrededienst begint om 19.00 uur. Beide diensten worden gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van 's-Gravenpolder en zijn te volgen via www.kerkdienstgemist.nl of via www.gergemsgravenpolder.nl

In de vacante periode mochten vele preekbeurten vervuld worden door predikanten en studenten. Vanaf deze plaats na de Heere hartelijk dank voor de bereidheid en de genegenheid om de gemeente te dienen. De afspraken voor de diensten na 15 september komen te vervallen. Het adres van de familie Van der Kuijl is vanaf 19 augustus: Havenstraat 1, 4414 AX Waarde; tel. 0113-503461. Kerkenraad Waarde

Berichten

LEERGANGEN PASTORAAT/CATECHESE

De CGO organiseert bijeenkomsten voor de toerusting van ambtsdragers. Komend seizoen starten we in september met een leergang pastoraat/catechese, in de omgeving van Benthuisen 4 avonden, in de omgeving van Middelburg 2 avonden en te Zwolle 2 avonden. Voor meer lesdata verwijzen wij u naar het programma op www.cgo.nu/toerusting/toerusting-ambtsdragers

Thema's die onder meer aan de orde komen zijn: huisbezoek en pastoraal gesprek, ken ik mijn catechisanten, hoe krijg ik contact en hoe hanteer ik lesmateriaal. De CGO heeft ook een leergang Kerkrecht. Voor inhoudelijke

informatie verwijzen wij u graag naar de genoemde website.

GA JE STUDEREN?

Ga je studeren? Zoek je verdieping en vriendschap? Kom dan vrijblijvend een kijkje nemen op één van onze studentenkringen en proef de sfeer. Data startavonden: Ede-Wageningen: 14 september
Groningen: 15 september
Leiden: 9 september
Rotterdam: 7 september
Utrecht: 7 september
Zeeland: 15 september
Wil je studenten uit meerdere studiesteden tegelijk ontmoeten? Kom dan naar de conferentie op 17 en 18 september

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

in Gouda (zie hieronder). Meer info: www.werkgroepstudenten.nl en de Instagram-pagina's van de werkgroep en de kringen.

ZOMERCONFERENTIE VOOR STUDERENDEN

Ga je studeren aan een universiteit of op het hbo? Van harte welkom op de zomerconferentie op vrijdag 17 en zaterdag 18 september en maak kennis met je medestudenten. Het thema is: Verkiezing en verbond. Sprekers zijn ds. C. Sonneveld (vrijdagavond) en ds. A. Schot (zaterdagmorgen). Plaats: Geref. Gemeente Gouda (Nieuwe Gouwe O.Z. 2-b); tijden: vrijdag maaltijd 17.30 uur; lezing 19.30 uur; zaterdag lezing

9.45 uur. Kosten: € 5,- per dagdeel (incl. maaltijd), € 3,50 per dagdeel (excl. maaltijd). Het betaalverzoek volgt per e-mail in de week voorafgaande aan de conferentie. Meer informatie op www.werkgroepstudenten.nl waar je je ook kunt aanmelden (verplicht). Voor de eerstejaarsstudenten is er in de loop van vrijdagavond een introductiemoment. Maak kennis met je medestudenten! Er is volop gelegenheid voor gesprek en ontmoeting.

Onder de huidige coronamaatregelen kan de conferentie doorgaan. Het is echter onduidelijk hoe de situatie half september

zal zijn. Als er strengere maatregelen komen, zullen we mogelijk aanmeldingen moeten annuleren. Voor de actuele situatie check onze website.

Werkgroep voor studenten
Gereformeerde Gemeenten

KLEDINGSBEURS KRABBENDIJK

Op donderdag 16 en vrijdag 17 september wordt in Krabbendijke een fysieke kledingbeurs gehouden t.b.v. For a Change, Joseba en MAF (familie Van Weele). Er wordt tweedehands dames-, tiener- en kinderkleding verkocht. De beurs is donderdagochtend te bezoeken op inschrijving via <https://kledingbeurs.eventbrite.nl>

De overige momenten kan de beurs vrij bezocht worden. Locatie: de zalen van de Geref. Gemeente, J.W. Frisostraat 1. E-mail: kledingbeurskrabbendijke@gmail.com

PSALMZANGAVOND THOLEN

Op zaterdag 18 september (19.45 uur) wordt in de kerk van de Geref. Gemeente te Tholen een psalmzangavond gehouden t.b.v. ZGG. Ds. J.J. Tanis leidt de avond en verzorgt een meditatie. Peter Wildeman begeleidt de samenzang. Omdat er beperkt plaatsen beschikbaar zijn, dient u uw plek te reserveren via www.peterwildeman.nl

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeentelieden onder de geldende maatregelen

Voor het uitgebreide overzicht van kerkdiensten voor vakantiegangers zie rubriek 'nieuwsberichten' op www.gergeminfo.nl

ZONDAG 29 AUGUSTUS 2021

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. C. Hogchem; Alblasserdam 9.30, 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 10.00 en 15.00 uur stud. A.E. Brijder; Amersfoort 9.00, 11.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. M. Joosse; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. A. Schot; Barneveld-Centrum 11.00 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 8.30 en 14.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 (herdenkingsdienst), 15.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. G. Clements en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. L. Blok; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 16.30 uur ds. G. Clements; Brakel 14.30 uur ds. E. Bakker; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. P.C. Vlot en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; Den Haag-Scheveningen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Dinteloord 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30 en 11.45 uur ds. W.A. Zondag en 17.00 uur ds.

C.G. Vreugdenhil; Ede 9.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 10.00 en 16.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Emmeloord 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 9.30 en 18.30 uur kand. J. Beens; Genemuiden 9.30, 15.00 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Goudswaard 14.30 uur ds. W.A. Zondag; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 18.00 uur ds. M.H. Schot; Haamstede 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 15.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Hilversum 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. C. Harinck; Houten 10.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil en 17.15 uur ds. W.A. Zondag; Kampen 18.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 10.00 en 14.30 uur stud. J.M. Evers; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 18.30 uur stud. J.M. Evers; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. A.T. Huijser en 18.00 uur (H.D.) ds. H.E.P. Fortuijn en 14.00 uur ds. P.C. Vlot; Kruijningen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G. Hoogeland; Leerdam 10.00 en 18.30 uur ds. J. Schipper en 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Leiderdorp 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 18.30 uur kand. P.J. de Raaf; Meeuwen 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Melissant 14.30 uur ds. M. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Naaldwijk 15.00 uur ds. J. van Rijswijk;

Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 14.00 uur ds. S. Maljaars en 18.30 uur ds. W. Silfhout; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. P. Mulder; Nieuwerkerk 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Nieuwe-Tonge 15.30 uur stud. M. Boersma; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Nisse 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nunspeet 19.00 uur ds. W. Visscher (alleen voor vakantiegasten); Ooltgensplaat 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Oosterend 10.00 en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterland 10.00 en 18.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Oostkapelle 15.30 uur ds. M. Karens; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 19.30 uur ds. H. van der Heiden; Oude-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. M. Boersma; Poederloijen 14.30 uur ds. F. Mulder; Poortugaal 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Poortvliet 10.00 en 18.30 uur kand. L. van der Kuij; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Rhenen 9.30 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30, 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Rotterdam-Alexanderpolder 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 uur (H.D.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 15.00 uur ds. J. Schipper; Sint Annaland 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Sint Philipsland 9.30 uur ds. C. Harinck; Sliedrecht 14.00 en

19.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 16.00 uur ds. B. Labee; Spijkenisse 14.30 uur ds. G.J. Baan; Sprang-Capelle 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Stolwijk 15.00 uur ds. L. Blok; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. J. IJsselstein; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Uddel 10.00 (H.A.), 14.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 18.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 19.00 uur ds. G.J. Baan; Vlissingen 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Waarde 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 19.00 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. D. de Wit; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Zoetermeer 10.00 uur (H.D.) ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. A. Schot; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur ds. M.H. Schot; Zwolle 15.00 uur kand. J. Beens.

DINSDAG 31 AUGUSTUS 2021

Lisse 19.45 uur ds. G. van Manen; Meliskerke 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Melissant 19.30 uur ds. A. Schot; Oosterland 19.30 uur ds. W. Mouw.

WOENSDAG 1 SEPTEMBER 2021

Barendrecht 19.30 uur ds. G. Beens; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Boskoop 19.30 uur ds. W.J. Karels; Ede 13.30 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Goudswaard 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Hoofddorp 19.45 uur ds. F. Mulder; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. S.W. Janse; Leerdam 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Meeuwen 19.30 uur ds. S. Maljaars; Meliskerke 15.45 uur (huw.bev.) ds. J. de Kok; Mijdrecht 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Moerkapelle 15.00 uur (bevestigingsdienst ds. H. Brons) ds. G. Clements en 19.00 uur (intrededienst) ds. H. Brons; Naaldwijk 19.45 uur ds. M. Joosse; Nieuwerter Aa 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Nijkerk 19.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 19.30 uur ds. C. Hogchem; Opheusden 19.30 uur (voor de zending) ds. J.W. Verweij; Soest 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 2 SEPTEMBER 2021

Aalst 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; De Valk-Wekerom 14.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Dordrecht 13.45 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; Ede 14.45 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Herkingen 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Kamperland 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Krabbendijke 14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Hoogerland; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur (voor de zending) ds. C.J. Meeuse;

Kruiningen 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Moerkapelle 13.45 uur (huw.bev.) ds. H. Brons; Oosterend 19.00 uur ds. C. Hogchem; Scherpenzeel 14.30 uur (bevestigingsdienst kand. J. Beens) ds. A. Schot en 19.00 uur (intrededienst) ds. J. Beens; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Waardenburg 19.30 uur ds. G. Pater; Zwijndrecht 14.00 uur (huw.bev.) ds. H.E.P. Fortuijn.

VRIJDAG 3 SEPTEMBER 2021

De Valk-Wekerom 15.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Kampen 14.30 uur (huw.bev.) ds. D.W. Tuinier; Kootwijkerbroek 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Sliedrecht 13.30 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder.

ZATERDAG 4 SEPTEMBER 2021

Kampen 14.30 uur (aangepaste kerkdienst) ds. D.W. Tuinier.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN- ZONDAG 29 AUGUSTUS 2021

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesse-laan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. H.J. van den Boogaart; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman.

Advertenties

Jubileum ds. G.J.N. Moens

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Middelharnis deelt mee dat haar geliefde herder en leraar, ds. G.J.N. Moens, op 4 september hoopt te herdenken dat hij 25 jaar geleden voor het eerst als dienaar van het Goddelijke woord bevestigd werd in de Gereformeerde Gemeente van Goes.

Als gemeente van Middelharnis zal in een besloten bijeenkomst aandacht aan dit feit worden geschonken. Ds. Moens hoopt in een herdenkingsdienst op zondagmorgen 5 september bij zijn ambtsjubileum stil te staan. De HEERE mocht de gelegde band genadiglijk willen bestendigen en de arbeid van Zijn dienaar rijkelijk willen zegenen. Dit alles zo de HEERE wil en wij leven.

Middelharnis,
augustus 2021

De kerkenraad, M. de Geus, 2^e preses
P.C. Kleppe, scriba

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te 's-Gravenpolder geeft met droefheid kennis van het overlijden van zijn geliefde oud-ambtsbroeder

Jan de Wolf

in de leeftijd van 87 jaar.

Hij heeft onze gemeente in grote getrouwheid gediend in het ambt van diaken van 15 januari 1975 tot 1 januari 2004.

De Heere vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in het verdriet en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad en de gemeente,
Ds. S. Maljaars, preses
A. Aarnoutse, scriba

's-Gravenpolder, 20 augustus 2021

De kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten in Rijssen delen met droefheid mee dat is overleden haar oud-diaken

Gradus Kreijkes

in de leeftijd van 89 jaar.

Gedurende de jaren 1986 - 2014 heeft hij onze gemeente in de Noorderkerk als diaken, met de hem geschonken gaven, in eenvoud en getrouwheid en met de liefde van zijn hart mogen dienen.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen in dit smartelijke verlies. Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van onze gemeenten.

Namens de kerkenraden van: Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord
Ds. C.A. van Dieren, preses
H. Baan, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-West
Ds. P.D. den Haan, preses
I. Boogaard, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid
Ds. S.W. Janse, preses
J.W. Rietman, scriba

Rijssen, 16 augustus 2021

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Zwolle geeft met droefheid kennis dat door de Heere uit dit leven werd weggenomen.

Arend Rook

in de leeftijd van 89 jaar.

Van 1966 tot 1970 mocht hij de gemeente dienen in het ambt van ouderling. De Heere gaf hem dat hij zijn ambtswerk getrouw en met liefde mocht verrichten.

We wensen de achterblijvende weduwe met haar kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen de ondersteuning en vertroosting van de Heere toe en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad:
J. Cromwijk, preses
J. Vlastuin, scriba

Zwolle, 21 augustus 2021

Voordeelpakket Ruth Bryan

Verborgenschap der godzaligheid
+ Christus verheerlijkt
van € 49,95 voor € 29,99
www.deboekenhoeve.nl

Ervaren, nette en zelfstandige hulp in de huishouding gevraagd bij jong gezin. 1 ochtend/wk. Omg. Barneveld/Scherpenzeel buitengebied.
Tel. 06-13758482

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Fijn nazomer in sfeervol vakantie-huysje op platteland van Zeeland.
Met veel natuur in directe omgeving. Voor info foto's en reservering: 0620742917

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

**VAN DER WILT
RAAMDECORATIE**

UW ADVISEUR

AAN HUIS

wilraamdecoratie.nl

Werken op Texel

Basisschool Timótheüs

Wie komt ons bijbels onderwijs geven op Texel?

**BASSISSCHOOL TIMÓTHEÛS OOSTEREND
zoekt **dringend** groepsleerkracht(en)**

Basisschool Timótheüs is een kleine privéschool in Oosterend op het eiland Texel.

Op onze school wordt in twee groepen lesgegeven aan ca. 15 leerlingen. Wie helpt ons om een schoolweek van 5 dagen weer mogelijk te maken? Er zijn verschillende opties bespreekbaar. Er wordt gewerkt met eigentijdse lesmethoden en leermiddelen.

Wat wij van je vragen...

De drive om (een deel van) de volgende afwisselende taken op zich te nemen:

- 'Meer handen in de groep' (al dan niet in hetzelfde lokaal);
- Lesgevende taken aan de onderen/of bovenbouw;
- Leerlingen die extra leertijd nodig hebben individueel begeleiden;
- Voorkomende administratieve en huishoudelijke taken.

Wat wij jou bieden...

- Een kleine school met een fijne sfeer;
- Veel ruimte voor eigen inbreng;
- Gelegenheid tot nascholing en begeleiding;
- Salariëring volgens CAO;
- Vergoeding van reiskosten of verhuizing;
- Taakverdeling en werktijden in overleg.

Geef je graag onderwijs zelf vorm en inhoud waarbij elk kind individueel de aandacht kan krijgen die het nodig heeft? Dan is deze baan wellicht iets voor jou.

Naast pedagogische en didactische kwaliteiten, is het een pre als je energiek en flexibel bent en zelfstandig kunt werken.

Contactpersoon

B. Dubbeld
06-11968123
directeur@basisschool-timotheus.nl

Basisschool Timótheüs
Harkebuurt 3
1794 HM OOSTEREND-TEXEL

Laatste preken v JC Philpot 1-3 à €10,00
William Gadsby 1-3 à €10,00
Preken van John Kershaw 1+2 €25,00
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

RDWoutdoor

Outdoor- en scoutingsdagen voor jongens op de Veluwe. Ontspannen, samenwerken en werken aan zelfstandigheid.
Datums, informatie en aanmelden op www.rdwoutdoor.nl

Een baan met waardering?

Kom werken bij Vellerveste!

Wij zoeken:

- Verzorgende IG
- Coördinerend woonbegeleider

werkenmetwaardering.nl

Vellerveste
zorg huys

Bung. ZEELAND. Strand op 800m. Zeer rustig! Prachtige (bosrijke) fiets- en wandelomgeving. T 06 22501255. WWW.KARENSRECREATIE.NL

D.V. heel augustus 3^e tweedehands boek gratis*, in de winkel en online. Wesselseweg 178-2, Kootwijkerbroek www.deboekenkamer.nl

ACTIVITEITEN

Leven met autisme in de digitale wereld

Voor jongeren met autisme

zaterdag 4 september - 10.30 uur | Woerden | ervaringsdeskundige

Op zoek naar houvast - omgaan met onzekerheid

Voor ouders van kinderen met autisme en/of gedragsproblemen

woensdag 8 september - 19.45 | Capelle aan den IJssel | Jeanet van Ewijk-van de Veer
dinsdag 21 september - 19.45 uur | Kapelle | Mettie de Braal-Prins
donderdag 23 september - 19.45 uur | Apeldoorn | Gerriët van Dam-Hofman
dinsdag 12 oktober - 19.45 uur | Hardinxveld-Giessendam | Geertrude Zwemer-Baijense

Mam, ik wil ook een vriend(in)!

Voor ouders, familieleden en wettelijk vertegenwoordigers van mensen met een verstandelijke beperking

dinsdag 14 september - 19.30 uur | Geldermalsen | ds. B. Labee en Marianne Sollie

Enzaamheid bij mantelzorgers

Voor mantelzorgers van mensen met dementie

woensdag 15 september - 19.45 uur | Woerden | T. van Staveren
donderdag 23 september - 19.45 uur | Krabbendijke | M.J. van de Vreede

Prikkels en de verwerking daarvan

Voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel en hun mantelzorgers

zaterdag 25 september - 10.00 uur | Geldermalsen | Saskia Bijtjes

Tegenstrijdige gevoelens bij mantelzorgers

Voor mantelzorgers van mensen met de ziekte van Parkinson

woensdag 29 september - 19.30 uur | Woerden | Marlon Swart

Stimuleren en begrenzen - opdracht en uitdaging in de opvoeding

Voor ouders van tieners die Praktijkonderwijs volgen

woensdag 29 september - 19.45 uur | Gouda | Bart-Jan Noorlander

(on)beperkt vrije tijd?!

Voor echtparen van wie één van beiden een lichamelijke beperking heeft

zaterdag 2 oktober - 14.00 uur | Woerden

Netwerkontbijt sociaal domein

Voor gemeentelijke Wmo- en cliëntenraadsleden, ambtenaren, raadsleden en wethouders sociaal domein

zaterdag 9 oktober - 8.30 uur | Geldermalsen | Piet Vat

Openheid

Voor jonge dames met Syndroom van Turner

zaterdag 9 oktober - 10.00 uur | Woerden | Jannie de Jong

Voor meer informatie en aanmelden:
0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl
www.helpendehanden.nl

Verschenen in bkh:
veelgevraagde, geheel herziene dagboek
'Morgengedachten', Octavius Winslow.
Actieprijs € 24,95 ipv € 29,95.
www.ramshoorn.nl / 06-22780238

Vakantieappartement/b&b Twente
Monumentale boerderij tussen Rijssen
en Markelo, 2 tot 4 personen.
Tel. 0613369919 www.eenmooieplek.nl

Nieuwe vloer nodig?
Onze collectie PVC, laminaat, Parket
komen wij graag bij u thuis laten zien.
06-19557166 info@devloerenkoning.nl

Woudenberg/Scherpenzeel.
Te huur op mini-camping: vakantiehuise
en stacaravans. 50% korting in week
36,38 en 39. www.kleinoudenhorst.nl
Tel. 064002 3232. B.g.g. 0627381888.

Barneveldse Begrafnis Vereniging

voor een waardige, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Begrafnisverzorgers:

Dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55
0342 - 44 18 12

Dhr. G.M. van Lagen
(06) 20 12 44 00

www.BBVer.nl

Omega-3 Plus van Neolife: verbetert de concentratie en het geheugen, voor soepele gewrichten, verzachtende invloed op het hoofd, verhoogt de weerstand. Augustus-aanbieding
Kommie: 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Fruiteeltbedrijf

“DEN DOORKAMP”

ZOEKT VANWEGE UITBREIDING
VAN HET BEDRIJF MEDEWERK(ST)ERS
VOOR DE KOMENDE OOGST
(V.A. WEEK 37) VAN APPELS EN PEREN

WIE?

- Bent u tussen 15 en 75 jaar oud?
- U bent welkom voor part-en fulltime oogstwerkzaamheden op ons bedrijf.
- AOW-ers, Vut-ers, maar ook ZZP-ers die tijdelijk wat minder werk hebben.
- Jonge mensen (schoolverlaters) zijn bijzonder welkom.

WAAROM?

- Thuis zitten als u in de natuur werkzaam kunt zijn in een gezellige groep van dagelijks 25 personen?
- In bezit van een auto is een pre, hoewel carpooling ook mogelijk is.

WAARVOOR?

De beloning is volgens CAO Open-Teelten seizoensarbeidsregeling!

REAGEREN?

Voor meer informatie en/of uw reactie: Steenweg Noord 27 | 4182 PA Neerijnen | Tel.: 06-51891902 | E-mail: baren60@planet.nl

Hartelijk welkom in **Hoog Sauerland.**
www.huizesolagrata.nl

Nog met vakantie? In 't Polletje in polder Arkemheen, Nijkerk is dit mogelijk. Een mooi ruim 2-5 persoons huis met tuin, opgemaakte bedden, handdoeken etc. en van alles voorzien. Gelegen aan een fietsknooppuntroute. Vanaf 3 nachten voor €80,00 per nacht ex €1,70 t.b. pp.
www.polletjenijkerk.nl 06-27150370

Vanuit het evangelisatiebureau in Woerden werkt EVGG aan voorlichting, bewustwording en toerusting. Daarmee ondersteunen wij het evangelisatiewerk in kerkelijke gemeenten en op evangelisatieposten. Ter ondersteuning van ons werk zijn wij op zoek naar een:

MEDEWERKER COMMUNICATIE (0,6 FTE)

die affiniteit heeft met evangelisatiewerk en liefde voor de naaste.

De belangrijkste taken zijn:

- uitbouwen van communicatie via (social) media;
- uitvoeren van taken rond materialen, zowel schriftelijk als digitaal;
- voeren van PR rond alle activiteiten van EVGG;
- geven van voorlichting in scholen en kerken.

Onze nieuwe collega is een betrokken (doop)lid van de Gereformeerde Gemeenten, heeft een functiegerichte opleiding op HBO-niveau en combineert communicatieve- met organisatorische vaardigheden. Het complete functieprofiel staat op evgg.nl/vacature. Voor vragen kun je bellen met de algemeen secretaris, G. Geijtenbeek (06-37180628).

SPREKT DEZE VACATURE JE AAN EN BEN JE
VAN HARTE VERBONDEN AAN SCHRIFT EN BELIJDENIS?

Solliciteer dan vóór 3 september 2021. Je sollicitatiebrief en CV -met opgave van zakelijke en kerkelijke referentie- ontvangen wij graag op sollicitatie@evgg.nl.

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Vakantie-herinnering

Op vakantie. Een klein dorpje met drie flinke kerken. Maar... op zondag nul kerkdiensten. Vroeger vol, nu leeg.

Het kan zomaar gebeuren, ergens in Nederland. Je verrent op dag één de omgeving met een rondje door het dorp. De PKN-kerk staat fier midden op het plein, restaurants eromheen. Elk kwartier slaat de torenklok: de tijd gaat snel. Op een knielhuisje - daarin worden doodsbeenderen bewaard - tegen de kerkmuur lees ik: 'Zo gij nú zijt, waren wij voor dezen. Zo wij nu zijn, zult gij haast wezen. 1752! Oftewel: gedenk te sterven. Kerkdiensten zijn er niet meer, wel exposities en optredens. 'Als het van corona weer mag,' informeert de poster naast de ingang. Kerk houden? Nee, 'God is van vroeger'.

De rooms-katholieke kerk op het dorp is ook al potdicht. Een ijzeren hek maakt duidelijk: 'Verboden toegang'. Schemerlicht komt uit een hoog raam. In de kerk nu appartementen? Het 'monnikenwandelpad' herinnert aan lang geleden. Maar wie de bordjes volgt, ziet weinig geestelijks. Een leeg kerkpad bleef over.

Ineens staan we in de derde kerk. De Luthers en zijn al jaren vertrokken. In hun fraaie kerkgebouw volgen kinderen nu een workshop schilderen. De aardige docente, rooms-katholiek opgevoed, komt nooit in een kerk, maar 'geloofd wel in iets hierboven'. Ze belooft zich te gaan verdiepen in Luther. Die zei: Gods Woord moet opengaan. Maar de Bijbel is... weg.

Je kunt verbaasd zijn over veel kerken. Verbaasd over nul kerkdiensten. Verlegen met je eigen hart, dat zo leeg is van God. Maar ook verwonderd.

Naast de ingang van de kerk vind ik een kastje met boeken. 'Gratis meenemen', staat op het bordje. Mijn oog valt zomaar op een Levensbron, Bijbel voor onkerkelijken! Wie heeft die achtergelaten, mijmer je. Ongetwijfeld de Zaaier Die uitging om te zaaien. Hij zal ermee doen wat Hem behaagt. Het zaad keert niet ledig weer. Ondanks alles.

Leestip: Mattheüs 13:31-35.

P.C. BEEKE, MIDDELBURG

Voor niemand bang

WYCLIFFE DENKT TERUG AAN HET GESPREK IN BRUGGE IN 1374 ...

Helaas heeft het gesprek in Brugge niet veel opgeleverd. De zoon van de koning, Jan van Gent, is nog steeds ontzettend boos op de paus. Op zich wel begrijpelijk.

Als zoon van de koning ziet hij elk jaar het bezit van zijn vader minder worden. Terwijl de Heilige Vader in Rome elk jaar nog rijker wordt dan hij al is.

'Tja', zegt Wycliffe zacht in zichzelf, 'Jan van Gent en ik zijn het er beiden niet mee eens. Maar ... er is een verschil tussen ons. De zoon van de koning denkt in de eerste plaats aan het vorstelijk bezit van zijn vader dat steeds minder wordt. En ik vind het 't belangrijkste dat de kerk zal terugkeren naar de Bijbel. En dat de kerk zich alleen moet bezighouden met haar echte taak. Geestelijken mogen niet langer uit zijn op rijkdom en macht. Ze moeten in eenvoud hun Meester volgen.

Hij doopt de punt van de veer in de inkt en schrijft ingespannen verder: 'Jezus heeft tegen Zijn discipelen gezegd toen Hij hen uitzond dat ze zich geen zorgen mochten maken om eten, drinken of kleding. Daar zou de Heere voor zorgen. Daarom mochten ze zelfs geen geld meenemen in hun reiszak. En wat doen de geestelijken in onze tijd? Ze zijn bijna alleen bezig met geld! Ze doen er alles aan om nóg rijker te worden. Wat ze beter kunnen doen? Laat hen - net als Zacheüs - alle goederen die ze op een oneerlijke manier hebben verkregen, teruggeven aan hun arme naasten. Of aan de staat. De jarenlange oorlog met Frankrijk heeft de staatskas van Engeland leeggeplunderd. Geestelijkheid, ik waarschuw u, keer terug van uw heilloze dwaalweg!'

Ds. Labee over:

Kleding man en vrouw

Vroeger werd er meer gewaarschuwd tegen het dragen van broeken door meisjes en vrouwen. Is Deuteronomium 22 vers 5 nog in beeld? Of is het een middelmatige zaak?

Kort

Er zijn diverse vragen rond dit onderwerp binnengekomen die we maar wat samenvatten. Eigenlijk kan het antwoord heel kort zijn: in onze cultuur dragen mannen broeken en vrouwen rokken. Vrijwel overal laten de pictogrammen op de toiletruimtes van openbare gebouwen ons dat (nog) weten. Het duidelijke schepingsonderscheid 'mannelijk en vrouwelijk schiep Hij' kan geen verwarring geven en mag onder ons géén middelmatige zaak zijn. Het heeft alles te maken met 'de

bijbels-gereformeerde zede'.

In dat opzicht lijkt het ons niet nodig om er veel woorden voor te gebruiken. Maar we begrijpen het verdriet van de vraagstellers heel goed. De praktijk is soms zo anders dan de gewenste situatie. De achterliggende honderd jaar speelde kleding een belangrijke rol in het emancipatiestreven van vrouwen en meisjes. Zo mannelijk mogelijk werd de emancipatienorm. Liefst ook heel uitdagend. Geen broek? Dan wel een ultrakort rokje. Bedrijven en instellingen zagen zich zelfs genoodzaakt kledingcodes op te stellen voor beiderlei kunne om afzakbroeken, gescheurde jeans of andere onfatsoenlijke fratsen te weren. Waarom volgen dan toch zo veel kerkmensen kritiekloos wat de modewereld dicteert? Kleedgedrag is namelijk geen neutraal terrein. Innerlijk en uiterlijk corresponderen met elkaar. Een christen komt toch openbaar in praat, daad en gewaad?

Een (inmiddels overleden) ouderling schreef enkele jaren geleden het volgende: 'Zijn er geen belangrijker zaken om over te praten? Het is een feit dat velen die zichzelf bijbelgetrouw noemen, gereformeerd of evangelisch, geen enkele moeite hebben met een lange broek voor meisjes. Het is veel belangrijker om voor Jezus te kiezen, zo hoor ik zeggen. Want dan ben je 'vrij van de wet'. En ook van die ouderwetse geboden: dit mag niet en dat mag niet. Ook in kerkgemeenschappen die vanouds een naam als 'zwartekousenkerk' dragen, wordt de afwijzing van lange broeken steeds

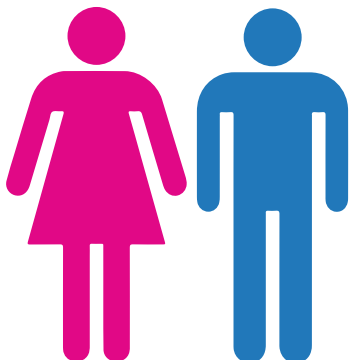
meer meewarig als hopeloos ouderwets aan de kant gezet. Kom, daar praat je niet eens meer over, dat doe je! 't Zit hem niet in zulke kleinigheden, zo klinkt het dan. Zijn er geen belangrijker dingen om over te praten? En - heel rechtzinnig - 't gaat toch maar om dat éne nodige? De zaken van zonde en genade - zo zegt men dan - zijn toch van veel groter gewicht? Deze mensen beseffen niet of te weinig, dat bekering, geloof en wedergeboorte, in elk geval óók alles met onze levensstijl te maken hebben. Wie God lief krijgt, al is dat nog zo gebrekig, wil in alles, ook in het geringe, het ogenschijnlijk onbetekenende, naar Hem luisteren'.

Krachtig

In Deuteronomium 22 vers 5 lezen we: 'Het kleed eens mans zal niet zijn aan een vrouw, en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken; want al wie zulks doet, is den HEERE uw God een gruwel'. Allereerst moeten we dan opmerken dat het hier gaat (zie kanttekening 12) om 'tuig, gereedschap'. Enig onderzoek maakt ook duidelijk dat het ging om verkleeding naar de wijze van de heidenen, gericht op seksualiteit. We moeten bedenken dat man en vrouw in de Oudtestamentische tijd vrijwel dezelfde kleding droegen.

Toch heeft dit Bijbelwoord een belangrijke betekenis. Calvijn (1509-1564) schrijft: 'Deze verordening beveelt de eerbaarheid in het algemeen, waar God het gevaar wil voorkomen, dat de vrouw de moed zal grijpen om haar zedigheid uit te schudden, of de man tot een wekelijkheid zich begeven die zijn natuur onwaardig is. Hoe men gekleed is, is op zichzelf niet een zaak van zo groot gewicht. Maar dewijl het schandelijk is dat de mannen verwijfd worden, evenals het schandelijk is dat de vrouw haar kracht zoekt in mannelijke kleding en gedragingen, daarom wordt hier een ingetogen en eerbare wandel voorgeschreven, niet slechts omdat dat betamelijk is, maar opdat geen enkele soort van toegevendheid eindelijk iets slechts doe ontstaan. De beste wacht voor de eerbaarheid derhalve is de eerbare vorm der kleding'.

Graag sluiten we af met een slotcitaat van bovengenoemde ouderling: 'Ik kan mij moeilijk voorstellen dat iemand die Deuteronomium 22 vers 5 van harte ernstig nemen wil, aan de bovengenoemde uitleg vrijmoedigheid meent te kunnen ontlenuen afscheid te nemen van haar of zijn eigen gewaad om zich te kleden als de wereld'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.